

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Сучасні виклики глобальній та регіональній безпеці зі змістовим модулем: «Збройні конфлікти в сучасному світі»
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Назаров Микола Сергійович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 1-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Політичні технології та аналітика"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Формування у студентів-магістрантів наукових уявлень про особливості сучасних загроз безпеці на глобальному та регіональному рівнях, а також розвиток аналітичних навичок для моделювання геополітичних процесів у світі та розуміння динаміки регіональних безпекових процесів.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії національної безпеки</p> <p>Сутність поняття «національна безпека». Національної безпека, як характеристика розвитку соціуму і держави, її види та складові. Базові концепції системи безпеки. Національна безпека в контексті Стратегії національної безпеки України</p>
<p>Тема 2 Суб'єкти та об'єкти безпеки</p> <p>Держава як головний суб'єкт системи національної безпеки. Державні інститути системи національної безпеки: державні органи влади, збройні сили, правоохоронні органи, спеціальні служби, судова система та інші.</p>
<p>Тема 3 Класифікація та види міжнародних конфліктів</p> <p>Феномен міжнародного конфлікту та його класифікації. Конфлікти військові, економічні та політичні. Конфлікти регіональні та субрегіональні.</p>
<p>Тема 4 Способи та форми врегулювання міжнародних конфліктів</p> <p>Суб'єкти врегулювання міжнародних конфліктів. Організації, відповідальні за врегулювання міжнародних конфліктів. Досвід ООН, НАТО, ОБСЄ в питаннях врегулювання міжнародних конфліктів</p>
<p>Тема 5 Концепції глобалістики та глобальні проблеми сучасності</p> <p>Концепції, теорія та категорії глобалістики. Цілісність сучасного світу та школи глобалістики. Основи теорії та категорії глобалістики. Глобальні процеси та проблеми сучасності. Цілі сталого розвитку ООН та їх імплементація в Україні</p>
<p>Тема 6 Сучасні теорії геополітики</p> <p>Витоки та глобалізаційні детермінанти геополітичних інтересів. Геополітичні стратегії провідних держав світу. Сценарії майбутнього системи міжнародних відносин. Сутність та специфіка економічних та політичних інтеграційних процесів. Розвиток спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС</p>
<p>Тема 7 Феномен тероризму у сучасному світі</p> <p>Феномен тероризму. Політичний, релігійний та національний тероризм. Особливості сучасного тероризму. Ключові терористичні організації сучасності. Методи боротьби із тероризмом.</p>
<p>Тема 8 Національна та соціальна стійкість</p> <p>Феномен національної та соціальної стійкості. Підходи до забезпечення стійкості на національному та локальному рівнях. Ключові індикатори національної стійкості. Підходи до посилення стійкості в громадах</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез при дослідженні конфліктів та безпекової ситуації у світі
PH2	Використовувати загальні та професійні інформаційні та комунікаційні технології для отримання, обробки та презентації інформації щодо ключових викликів безпеці.

PH3	Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу
PH5	Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні, зокрема сектору безпеки та оборони, діяльність українських та міжнародних організацій у сфері безпеки

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 052 Політологія:

PR2	Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань
PR4	Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
PR5	Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог
PR6	Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
CH2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
CH3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
CH4	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
CH5	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми

8. Види навчальних занять

Тема 1. Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії національної безпеки
Лк1 "Основні концепції системи безпеки" Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії національної безпеки Сутність поняття «національна безпека». Національної безпека, як характеристика розвитку соціуму і держави, її види та складові.

<p>Пр1 "Основні концепції системи безпеки"</p> <p>Базові концепції системи безпеки. Національна безпека в контексті Стратегії національної безпеки України</p>
<p>Тема 2. Суб'єкти та об'єкти безпеки</p>
<p>Лк2 "Суб'єкти безпеки"</p> <p>Держава як головний суб'єкт системи національної безпеки.</p>
<p>Пр2 "Інститути забезпечення безпеки в державі"</p> <p>Державні інститути системи національної безпеки: державні органи влади, збройні сили, правоохоронні органи, спеціальні служби, судова система та інші.</p>
<p>Тема 3. Класифікація та види міжнародних конфліктів</p>
<p>Лк3 "Класифікації міжнародних конфліктів"</p> <p>Феномен міжнародного конфлікту та його класифікації.</p>
<p>Пр3 "Конфлікти в різних сферах життєдіяльності держави"</p> <p>Конфлікти військові, економічні та політичні</p>
<p>Тема 4. Способи та форми врегулювання міжнародних конфліктів</p>
<p>Лк4 "Підходи до врегулювання міжнародних конфліктів"</p> <p>Суб'єкти врегулювання міжнародних конфліктів.</p>
<p>Лк5 "Роль громадських організацій в урегулюванні міжнародних конфліктів"</p> <p>Організації та їх роль в процесі врегулювання конфліктів</p>
<p>Пр4 "Врегулювання міжнародних конфліктів"</p> <p>Організації, відповідальні за врегулювання міжнародних конфліктів.</p>
<p>Пр5 "Успішні кейси врегулювання міжнародних конфліктів"</p> <p>Підходи міжнародних неурядових організацій до врегулювання міжнародних конфліктів</p>
<p>Тема 5. Концепції глобалістики та глобальні проблеми сучасності</p>
<p>Лк6 "Цілі сталого розвитку ООН та їх реалізація в Україні"</p> <p>17 цілей сталого розвитку ООН. Підходи до їх просування в Україні</p>
<p>Лк7 "Концепції глобалістики та глобальні проблеми сучасності"</p> <p>Концепції, теорія та категорії глобалістики. Цілісність сучасного світу та школи глобалістики.</p>
<p>Пр6 "Основи теорії та категорії глобалістики"</p> <p>Основи теорії та категорії глобалістики. Глобальні процеси та проблеми сучасності</p>

<p>Пр7 "17 цілей сталого розвитку ООН"</p> <p>Ключові індикатори реалізації цілей сталого розвитку.</p>
<p>Тема 6. Сучасні теорії геополітики</p>
<p>Лк8 "Витоки та глобалізаційні детермінанти геополітичних інтересів"</p> <p>Геополітичні стратегії провідних держав світу. Сценарії майбутнього системи міжнародних відносин.</p>
<p>Лк9 "Україна в сучасних геополітичних процесах"</p> <p>Місце та роль України в сучасній геополітиці. Вплив геополітики на внутрішню та зовнішню політику України</p>
<p>Пр8 "Сутність та специфіка економічних та політичних інтеграційних процесів."</p> <p>Сутність та специфіка економічних та політичних інтеграційних процесів. Розвиток спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС</p>
<p>Пр9 "Відносини Україна з провідними країнами світу"</p> <p>Відносини Україна-ЄС, Україна-НАТО, Україна-США, Україна-Китай. Ключові інтереси у двосторонніх та багатосторонніх відносинах.</p>
<p>Тема 7. Феномен тероризму у сучасному світі</p>
<p>Лк10 "Тероризм у сучасному світі"</p> <p>Види тероризму та основні цілі терору</p>
<p>Пр10 "Державні механізми боротьби з тероризмом"</p> <p>Підходи до забезпечення безпеки у різних сферах життєдіяльності держави</p>
<p>Тема 8. Національна та соціальна стійкість</p>
<p>Лк11 "Феномен стійкості"</p> <p>Феномен національної та соціальної стійкості.</p>
<p>Лк12 "Індикатори національної стійкості"</p> <p>Підходи до вибору індикаторів національної стійкості. Міжнародний та український досвід запровадження індикаторів національної стійкості</p>
<p>Пр11 "Національна та соціальна стійкість: шляхи забезпечення на різних рівнях"</p> <p>Підходи до забезпечення стійкості на національному та локальному рівнях</p>
<p>Пр12 "Оцінка індикаторів національної стійкості"</p> <p>Кількісні та якісні дослідження для оцінки індикаторів національної стійкості.</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Лекційне навчання
МН5	Проблемне навчання

Дисципліна формує такі навички м'якого впливу (Soft skills): Лекції та практичні заняття надають студентам матеріали з теоретичних основ та дають можливість здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Дозволяють формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження та доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії. Здатність логічно та системно мислити формує написання інформаційно-аналітичних матеріалів в рамках практико-орієнтованого навчання, аналіз кейсів.

Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості і вміння узгоджено працювати в аудиторії самостійно та під керівництвом викладача. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання інтерактивних вправ
НД2	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)
НД3	Розв'язування ситуаційних задач
НД4	Підготовка до лекцій
НД5	Обговорення кейсів

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$

Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Проведення поточного модульного контролю у вигляді опитування	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua
МФО2 Експрес-тестування	Коротке стрес-тестування по матеріалу інтерактивних лекцій	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua
МФО3 Захист презентацій та рефератів	Підготовка та презентування здобувачами результатів своїх аналітичних досліджень, розроблених на основі вимог, наданих викладачем	16 тиждень семестру (протягом семестру)	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)	Оцінювання роботи проведеного аналітичного дослідження у відповідності до доведених критеріїв	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua
МСО2 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)	Активність студента та включення його в роботу на практичних заняттях	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua
МСО3 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	За умови введення змішаної (онлайн) форми навчання, завдання та відповідні матеріали надаються у онлайн платформах/месенджерах	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua

МСО4 Оцінювання письмових робіт	Письмові роботи, виконані на платформі Google Classroom	1 тиждень після відповідного завдання	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua
МСО5 Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)	Вправи для підготовки до лекцій	1 тиждень після завдання	m.nazarov@socio.sumdu.edu.ua

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
1 семестр		100 балів		
МСО1. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		20		
		20	25	Так
МСО2. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)		20		
	2x10	20	10	Так
МСО3. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		20		
	4x5	20	25	Так
МСО4. Оцінювання письмових робіт		20		
	2x10	20	5	Так
МСО5. Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)		20		
	2x10	20	10	Так

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі письмових індивідуальних робіт, перевірки індивідуально-дослідницького завдання та оцінки систематичності та активності роботи студента на лекційних та практичних заняттях. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

ЗНЗ	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН4	Інформаційно-комунікаційні системи

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Лебідь А. Є, Назаров М. С. Інструменти громадської участі в Україні: навчально- методичний посібник / А. Є. Лебідь, М. С. Назаров. – Суми: Вид-во СумДУ, 2020. – 73 с.
2	Сучасні виклики глобальній та регіональній безпеці зі змістовим модулем: «Збройні конфлікти в сучасному світі». - Конспект лекцій. - Електронне видання: https://mix.sumdu.edu.ua/home/roles
3	Україна в світовій політиці: конспект лекцій / укладачі: С.М. Король, М.С. Назаров, В.О. Дементов. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – с. 140.
4	Закон України "Про національну безпеку України" [Електронний ресурс] // Верховна рада України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text .
5	How Russia went to war [Електронний ресурс] / K.Stoicescu, M. Nazarov, K. Giles, M. Johnson // ICDS. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: https://icds.ee/wp-content/uploads/dlm_uploads/2023/04/ICDS_Report_How_Russia_Went_to_War_Stoicescu_Nazarov_Giles_Johnson_April_2023.pdf .
Допоміжна література	
1	Lebid A. Hybrid Tools for Proxy Warfare // Propaganda in the World and Local Conflicts. 2019. 6(1). P. 33-40.
2	Магда Є. Гібридна агресія Росії: уроки для Європи. - Київ: Каламар, 2017.
3	Булах А., Сеньків Г., Теперик Д. Первые на передовой: отражение военной агрессии России против Украины. Таллинн: International Centre for Defence and Security, 2017. 41 с.
4	Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. - Київ: Віват, 2021. - 384 с.
5	Індекс війни, 2022 : https://ussd.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/indeks-vijny-2022.pdf
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Центр стратегічних комунікацій: https://spravdi.gov.ua/
2	Рада національної безпеки і оборони: https://www.rnbo.gov.ua/